

9. Форманова С. В. Лінгвокультурні параметри комічного тексту. Мовознавчий вісник. 2012. Вип. 14. С. 112–118.
10. Brodie I. A Vulgar Art: A New Approach to Stand-Up Comedy. Jackson : University Press of Mississippi, 2014. 256 p.

Пелех Софія

*здобувач другого рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник: Шуляк І.М., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови*

ІНКЛЮЗИВНА ФУНКЦІЯ ГЕНДЕРНО-НЕЙТРАЛЬНИХ ЗАЙМЕННИКІВ *THEY/THEM* У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У сучасному мовознавстві дедалі більшої актуальності набувають питання, пов'язані з гендером та інклюзивністю мовлення. Мова, як динамічна система, постійно реагує на соціальні зміни, відображаючи трансформації суспільних норм і цінностей. У цьому контексті особливу увагу привертає використання гендерно-нейтральних займенників, зокрема *they/them*, які поступово виходять за межі традиційного вживання та набувають статусу мовної норми.

Поява singular *they* є яскравим прикладом того, як мовна система адаптується до нових соціокультурних реалій. Використання цього займенника сприяє формуванню інклюзивного мовлення, яке враховує різноманітність гендерних ідентичностей. Таким чином, мова не лише відображає соціальні трансформації, але й активно впливає на їх розвиток. Дослідження дискурсивних функцій *they/them* є важливим для сучасної лінгвістики, оскільки дозволяє глибше зрозуміти взаємозв'язок між мовою та суспільством.

У сучасних лінгвістичних дослідженнях гендерно-нейтральні займенники, зокрема singular *they*, активно вивчаються як у міжнародному, так і в українському науковому дискурсі. Зарубіжні дослідники аналізують їхнє функціонування на різних рівнях: від когнітивного сприйняття та інтерпретації (Batista da Costa M., Tenenbaum H. R., Grandison A.) до синтаксичних і прагматичних особливостей уживання в контексті (Moulton K., Han C.-h., Block T., Gendron H., Nederveen S.), а також соціальних аспектів поширення серед небінарних спільнот (Perales F., Ablaza C., Elkin N.). В українському науковому полі ця проблематика розглядається переважно в межах гендерної лінгвістики, перекладознавства та медіадискурсу, де досліджуються особливості адаптації та відтворення гендерно-нейтральних форм в українській мові (Родіонова Д. А.; Яценко А. Д.; Буць З., Куликова В.; Дергільова О. О.; Гендель К. Т.; Зверінцева Є. Ю.).

Дослідження гендерно-нейтральних займенників у сучасній англійській мові потребує звернення до поняття дискурсу, оскільки саме в межах конкретних комунікативних ситуацій розкривається їх функціональне значення. У найпростішому розумінні дискурс можна визначити як мову в дії, тобто

використання мовних одиниць у певному соціальному, культурному та комунікативному контексті (Бенвеніст Е., Фуко М.). У сучасній лінгвістиці дискурс також розглядається як складна багатовимірна система, що включає не лише текст, а й позамовні чинники – учасників комунікації, їхні наміри, соціальні ролі та контекст взаємодії (ван Дейк Т. А., Фейрклаф Н.). Серед ключових ознак дискурсу виокремлюють зв'язність, цілісність, інтенціональність, ситуативність і соціальну зумовленість, що дозволяє аналізувати мову як динамічний процес, а не ізольовану систему. Дискурсивні функції, у свою чергу, відображають те, як саме мовні одиниці «працюють» у мовленні. Вони показують, яку роль виконує певне слово або конструкція: чи передає інформацію, чи впливає на адресата, чи допомагає структурувати висловлювання. У цьому контексті займенники *they/them* виходять за межі традиційної граматичної категорії і набувають нових комунікативних значень.

У сучасній англійській мові займенники *they/them* дедалі частіше використовуються як інструмент забезпечення інклюзивності мовлення, що пов'язано зі змінами у суспільстві та зростанням уваги до питань гендерної рівності. Як зазначають дослідники Batista da Costa M., Tenenbaum H. R., Grandison A., а також Moulton K., Han C.-h., Block T., Gendron H., Nederveen S., використання singular *they* дозволяє уникнути гендерної специфікації у випадках, коли вона є недоречною або невідомою [1, с. 5].

Однією з ключових дискурсивних функцій займенників *they/them* є інклюзивна функція. Вона полягає у створенні мовного середовища, яке не дискримінує за гендерною ознакою та враховує різноманітність ідентичностей. Наприклад, у висловлюванні “*Everyone should bring their ID*” займенник *their* використовується як універсальний засіб позначення особи незалежно від її статі. Такий підхід забезпечує нейтральність і зручність комунікації.

Інклюзивна функція також пов'язана з прагненням уникнути традиційної бінарної опозиції *he/she*, яка не охоплює всього спектру гендерних ідентичностей. Використання *they/them* дозволяє розширити мовні можливості та зробити комунікацію більш відкритою. Дослідження показують, що саме інклюзивність є одним із головних чинників поширення цього явища в сучасній англійській мові [3, с. 8]. Крім того, займенники *they/them* виконують універсалізуючу функцію, що проявляється у їх здатності узагальнювати суб'єкта висловлювання. У таких випадках вони використовуються для позначення невизначеної або абстрактної особи, що є характерним для академічного та публіцистичного дискурсу, що сприяє спрощенню мовлення та уникненню зайвої конкретизації.

Важливо зазначити, що функціонування *they/them* у сучасному дискурсі не обмежується лише граматичними нормами, а значною мірою визначається соціокультурними чинниками. Використання цих займенників стає маркером сучасного, інклюзивного мовлення, що відображає зміни у суспільстві та мовній практиці. У цьому контексті *they/them* набувають не лише лінгвістичного, а й соціального значення.

Проведений аналіз засвідчує, що гендерно-нейтральні займенники *they/them* у сучасній англійській мові сприяють формуванню більш чутливого до різноманітності мовного простору. Отже, гендерно-нейтральні займенники *they/them* можна розглядати не лише як граматичне явище, а і як інструмент соціальної інклюзії, який відображає взаємодію мови, культури та суспільних трансформацій. Попри це, використання *they/them* супроводжується певними труднощами, зокрема граматичними суперечками (узгодження множини з одністю), неприйняттям частиною суспільства та варіативністю норм. Проте більшість досліджень підтверджує, що вони поступово закріплюються як нова мовна норма, виконуючи інклюзивну функцію у сучасному комунікативному середовищі. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на аналіз їх функціонування в різних дискурсивних середовищах, зокрема в освітньому, медійному та цифровому комунікативному просторі, а також на вивчення ставлення мовців до використання гендерно-нейтральних мовних форм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Batista da Costa M., Tenenbaum H. R., Grandison A. “What do they mean?” a systematic review on the interpretation, usage and acceptability of “they” // *Frontiers in Psychology*. 2024. Vol. 15. Article 1253356. 19 p. DOI: 10.3389/fpsyg.2024.1253356.
2. Moulton K., Han C.-h., Block T., Gendron H., Nederveen S. Singular they in context // *Glossa: a journal of general linguistics*. 2020. Vol. 5, No. 1. Article 122. P. 1-13. DOI: 10.5334/gjgl.1012.
3. Perales F., Ablaza C., Elkin N. Who are “they”? Gender-neutral pronoun adoption by non-binary people and other gender groups // *Sex Roles*. 2025. Vol. 91. Article 26.

Редьква Анастасія

*здобувач першого рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник: Гарасим Т.О., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови*

LEXICAL FIELDS OF CRIME-RELATED VOCABULARY IN THE SHORT STORIES BY EDGAR ALLAN POE

The significance of Edgar Allan Poe’s detective stories is crucial, because, as Lauren Jones states “Edgar Allan Poe laid the groundwork for modern detective fiction through his creation of C. Auguste Dupin, the analytical protagonist of “The Murders in the Rue Morgue”, widely regarded as the first true detective story” [2]. Due to his input in literature, we can enjoy detective narratives nowadays and contemplate other authors like Émile Gaboriau, Arthur Conan Doyle, and Agatha Christie, who followed his writing style.

The purpose of this research is to analyze the crime-related vocabulary in Edgar Allan Poe’s short stories through the framework of semantic and lexical fields, and to